

Familijna gra spacerowa

„W poszukiwaniu zagubionego świętego”

Czas trwania spaceru: 1,5 h

Trasa: ok. 2,5 km

Rzeczy potrzebne do gry: **długopis**

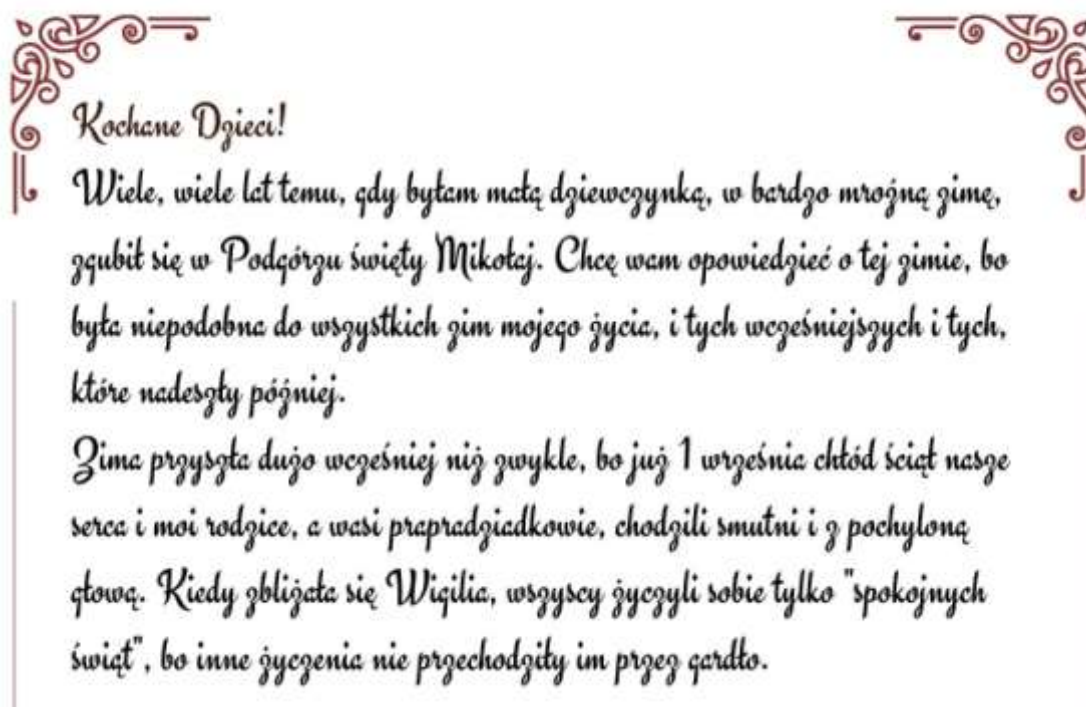
Zapraszamy na spacer po historycznej części Podgórza, śladami listu, który dwoje dzieci otrzymało od swojej prababci Stefanii. W związku z obecną, trudną sytuacją prababcia nie mogła przyjechać do swoich ukochanych prawnucząt, ale wysłała im list zawierający zagadkę. Aby pomóc dzieciom odgadnąć o jakim prezencie marzyła prababcia kilkadziesiąt lat wcześniej, wyruszcicie w magiczną podróż przez czas i zaułki Podgórza. Na każdym przystanku zbierzcie litery, a odkryjecie sekret prababci.

Ostatnia strona gry, to karta do uzupełnienia liter zagadki. Jeśli odgadniecie o jakim prezencie marzyła prababcia, wyślijcie rozwiązanie zagadki na adres edukacja@ckpodgorza.pl. Wpiszcie także nazwę swojej drużyny.

Karta 1

Miejsce: Kładka Ojca Bernatka

Adres: Kładka Ojca Bernatka

Informacja historyczna:

Kładka Ojca Bernatka – kładka pieszo-rowerowa na Wiśle w Krakowie łącząca Kazimierz z Podgórzem, zbudowana w miejscu dawnego mostu Podgórskiego. Decyzją Rady Miasta została nazwana imieniem o. Bernatka, zakonnika, który na przełomie XIX i XX w. doprowadził do wybudowania budynków szpitala Bonifratrów w Krakowie.

Zadanie:

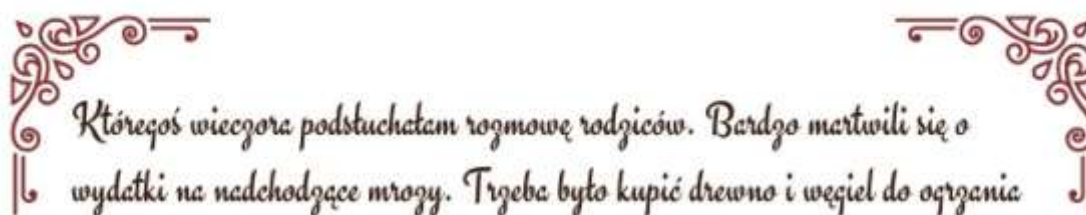
Litera numer 12

Jedna z rzeźb Jerzego Kędziory umieszczona na przęsłach Kładki Bernatka przedstawia akrobatę. Wpisz literę, na której stoi postać.

Karta 2

Miejsce: Dworek Pod Jeleniem

Adres: Rynek Podgórski 12

Któregoś wieczora podsłuchiłam rozmowę rodziców. Bardzo martwili się o wydatki na nadchodzące mrozy. Trzeba było kupić drewno i węgiel do ogrzania mieszkania, a mój brat wyrósł z zimowych butów. Mama westchnęła, że nawet nie można marzyć o normalnych świętach, a święty Mikołaj na pewno zabłądził i nie trafi w tym roku do Podgórza. Do tej pory pamiętam ich siedzących smutnych przy pustym kuchennym stole.

Informacja historyczna:

Dworek Pod Jeleniem – dom znajdujący się przy Rynku Podgórskim 12 w Krakowie, na rogu z ulicą Kazimierza Brodzińskiego, wzniesiony w końcu XVIII wieku. Był to dworek-zajazd przy granicy krakowsko-austriackiej. Tę funkcję spełniały również sąsiednie budynki. W okresie międzywojennym w miejsce łamanego dachu z facjatą dobudowano drugie piętro.

Zadanie:

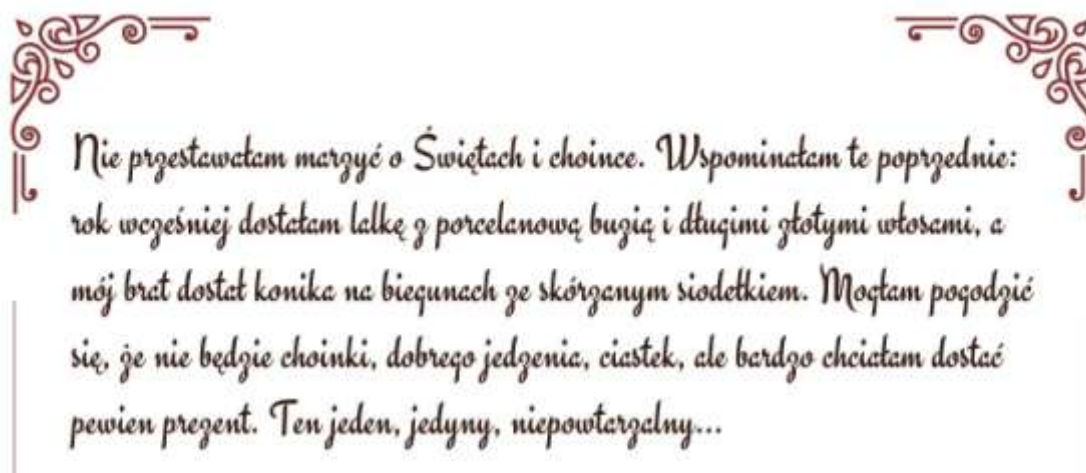
Litera numer 5

To czwarta litera nazwy restauracji z kuchnią orientálną, której druga część nazwy brzmi: **ca phe - cuisine – culture**.

Karta 3

Miejsce: Rynek Podgórski

Adres: Rynek Podgórski

Informacja historyczna:

Rynek Podgórski – rynek, a także ulica w Krakowie. Położony w centrum dzielnicy Podgórze główny plac Podgórza. Został wytyczony w XVIII wieku u podnóża wzgórza Lasoty. Było to skrzyżowanie dróg prowadzących do Krakowa, Kalwarii i Wieliczki. W okresie funkcjonowania Podgórza jako osobnego miasta czyli do 1915 roku nazywano go Rynkiem Głównym (w opozycji do Małego Rynku, obecnie placu Bohaterów Getta). Płyta rynku ma kształt trójkątny. Przy Rynku Podgórskim znajduje się m.in. kościół parafialny św. Wydział Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa w dawnym ratuszu.

Zadanie:

1. Litera numer 1

To piąta literka nazwy podgórskiego ratusza. Znajdziesz ją na froncie budynku.

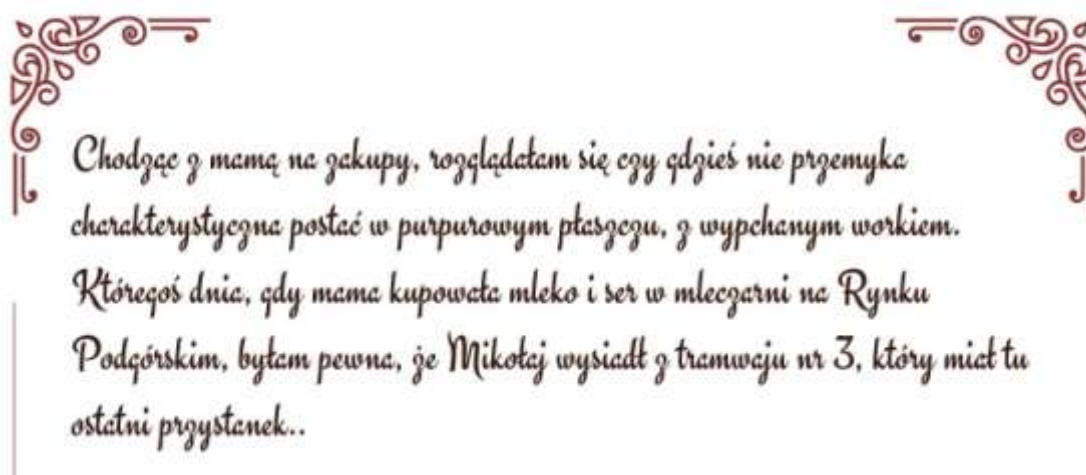
2. Litera numer 13

Druga litera koloru ptaka na fasadzie kamienicy na Rynku Podgórskim 13.

Karta 4

Miejsce: Kościół św. Józefa (wewnątrz)

Adres: Jana Zamoyskiego 2

Informacja historyczna:

Kościół św. Józefa Przestronne, jasne wnętrze kościoła w doskonały sposób imituje styl gotycki. Budowla posiada wysoką nawę główną, dwie nawy boczne, sześć kaplic, prezbiterium wraz z otaczającym je ambitem (obejściem), oraz transept (nawę poprzeczną w stosunku do osi świątyni). W ołtarzu głównym stoi figura św. Józefa - patrona kościoła, w otoczeniu rzeźb św. Anny i św. Joachima. Kilka elementów w jest wzorowanych na wyposażeniu kościoła Mariackiego: w Kaplicy Pana Jezusa Ukrzyżowanego znajduje się krucyfiks inspirowany dziełem Wita Stwosza, podobnie jest z ustawioną w łuku tęczy amboną, której pierwowzór również pochodzi z Bazyliki Mariackiej.

Zadanie:

1. Literka numer 2

To ostatnia litera drugiego imienia świętego Judy, który został przedstawiony na pierwszym obrazie we wnęce po lewej stronie od wejścia do kościoła.

2. Literka numer 11

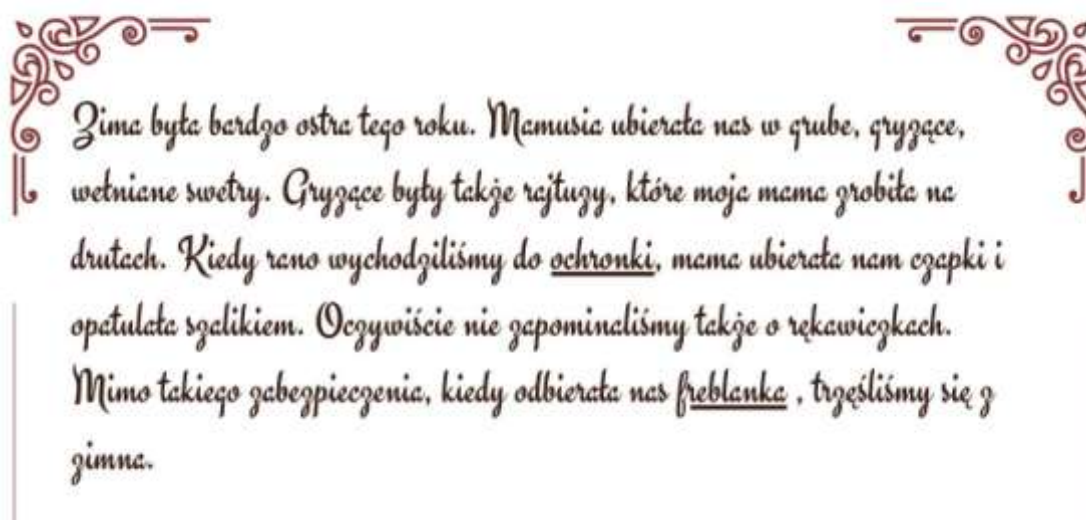
To pierwsza litera nazwy zwierzęcia znajdującego się u szczytu spiralnych schodów prowadzących na ambonę.

(Podpowiedź: zwierzę to symbolizuje pychę)

Karta 5

Miejsce: Kościół św. Józefa (na zewnątrz)

Adres: Jana Zamoyskiego 2

Informacja historyczna:

Kościół św. Józefa w Rynku Podgórskim wzniesiono w latach 1905-09 według projektu Jana Sas-Zubrzyckiego. Powstał on na miejscu wcześniejszej, zbyt małej świątyni, której jedyną pozostałością jest znajdująca się na skale dzwonnica (odnowiona w 2010 roku). Obecny kościół został zbudowany na planie krzyża łacińskiego w stylu późno neogotyckim. Przy kościele stoi klasycystyczna plebania z XIX wieku, a w jej podziemiach Kamieniołom im. Jana Pawła II.

Zadanie:

1. Litera numer 16

To ostatnia litera imienia twórcy Golgoty Podgórskiej - zespołu rzeźb na tyłach kościoła św. Józefa.

2. Litera numer 15

To trzecia litera imienia świętego, którego imieniem nazwany został jeden z dzwonów.

3. Litera numer 6

To dziewiąta litera imienia świętego biskupa, którego imieniem nazwano najmniejszy z dzwonów.

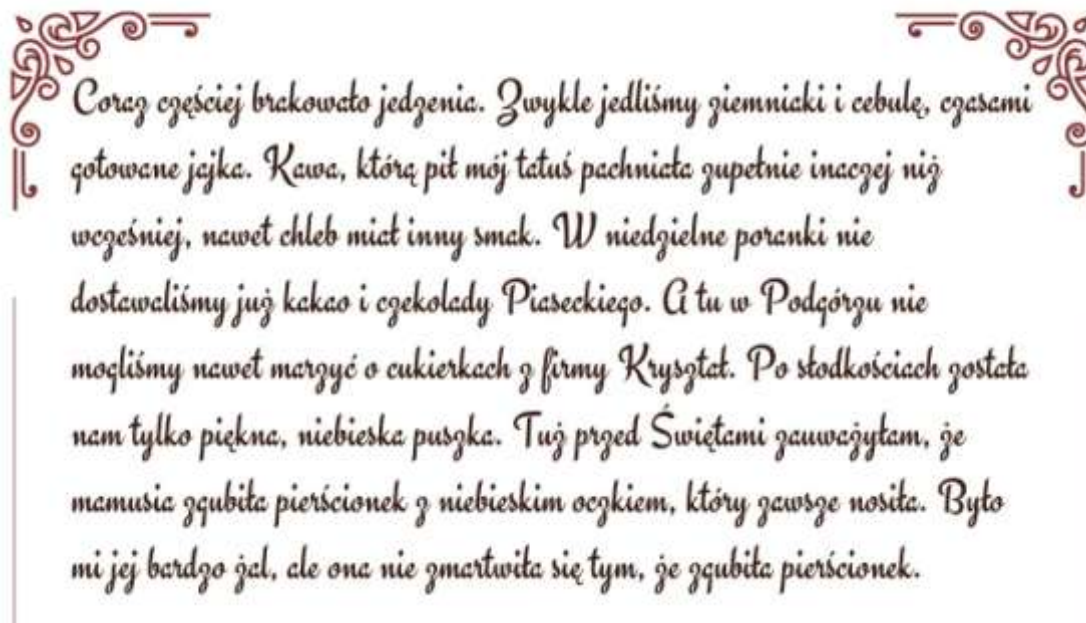
Ochronka - daw. ośrodek opiekuńczy dla biednych lub osieroconych dzieci; też: rodzaj przedszkola.

Freblanka - daw. wychowawczyni w przedszkolu prowadzonym metodą freblowską.

Karta 6

Miejsce: Szkoła Miejska

Adres: ul. Potebni 7, ul. Potebni 6

Informacja historyczna:

Andrij Opanasowycz Potebnia, ur. 31 lipca 1838 we wsi Perekopiwka, zm. 4 marca 1863 pod Skałą – ukraiński rewolucjonista, oficer armii rosyjskiej walczący w powstaniu styczniowym po stronie polskiej. Oficer rosyjski w Królestwie Polskim. W 1861 założył tajny Komitet Oficerów Rosyjskich w Polsce. W 1862 roku w Ogrodzie Saskim dokonał nieudanego zamachu na namiestnika Królestwa Polskiego Aleksandra Lüdersa, w odwecie za znęcanie się w śledztwie nad zatrzymanymi oficerami, członkami konspiracji. Po bitwie pod Pieskową Skałą, pod wodzą Langiewicza i Jeziorańskiego walczył w Skale i tam poległ.

Zadanie:

1. Litera numer 4

To ostatnia litera napisu na fasadzie budynku przy ul. Potebni 7.

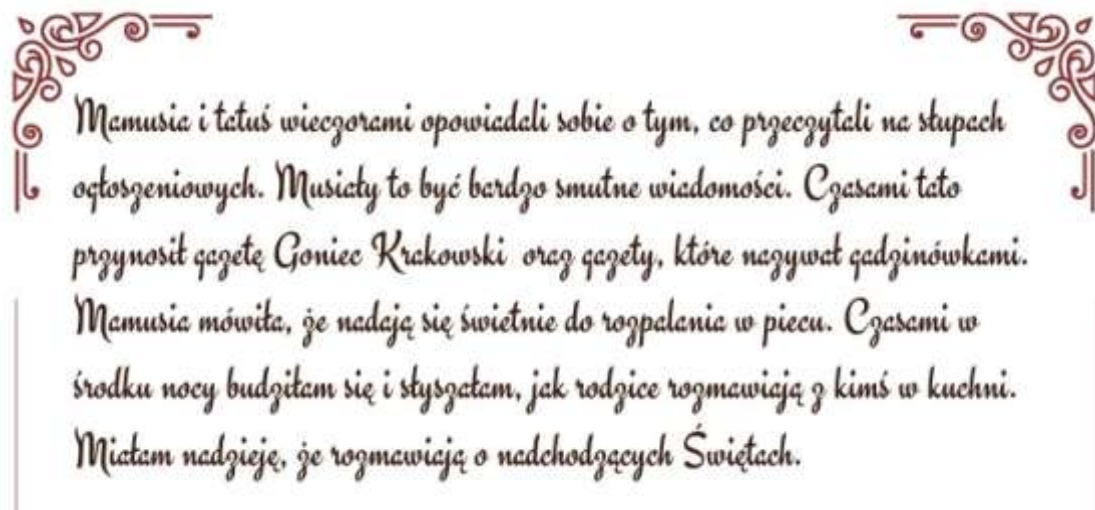
2. Litera numer 9

To ostatnia litera nazwy galerii ceramicznej na ul. Potebni 6. Zajrzyj do wnętrza galerii, zobacz jak piękne rzeczy tu powstały.

Karta 7

Miejsce: Taras św. Rodziny

Adres: Parkowa 2

Informacja historyczna: Taras jest połączony z ogrodem, w którym znajduje się piękna roślinność i ponad 20 rzeźb prof. Wincentego Kućmy. Ławki i 3 tarasy z ogrodowymi fotelami pozwalają na wypoczynek w wyjątkowej scenerii z widokiem na Kraków i kościół św. Józefa.

Zadanie:

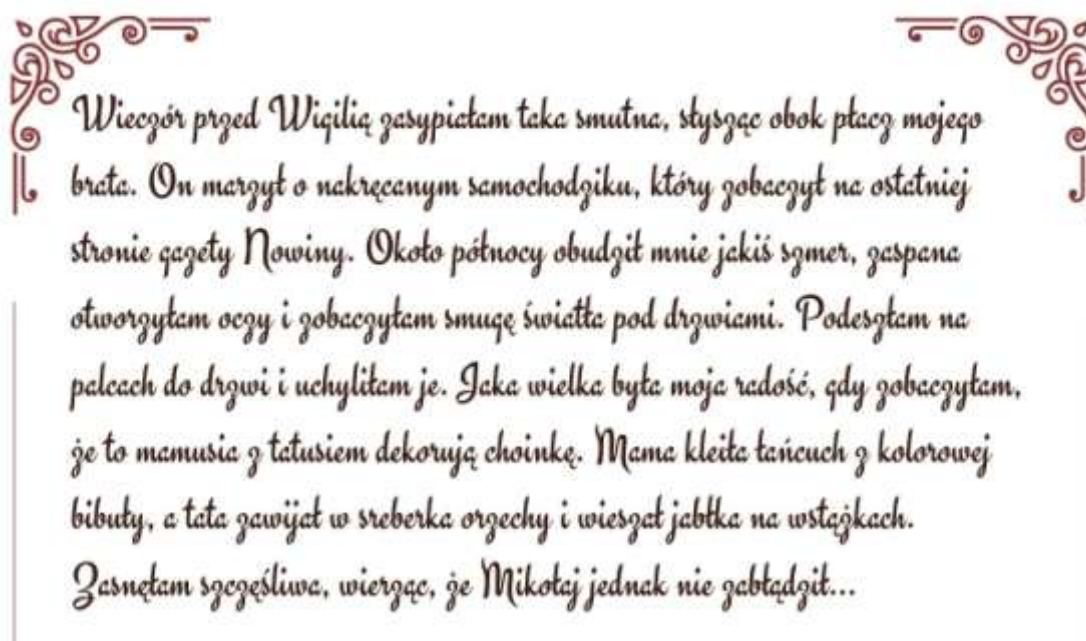
1. Litera numer 19

Przy wejściu na taras św. Rodziny znajduje się tablica informacyjna. Znajdź literę z "ogonkiem", która nie jest literą "ę".

Karta 8

Miejsce: Willa, w której mieszkał Antoni Stawarz, Pomnik Edwarda Dembowskiego

Adres: Plac Lasoty 3, Plac Lasoty

Informacja historyczna: Plac Lasoty został ukształtowany na początku XX w. podczas budowy secesyjno-modernistycznego osiedla willowego (np. zabytkowa Willa Julia). Plac ten w latach 1923–1952 zwany był placem Lasoty, w latach 1952–1991 – placem Aleksandra Kostki-Napierskiego, a następnie ponownie został przemianowany na plac Lasoty.

Zadanie:

1. Litera numer 3

To ostatnia litera stopnia wojskowego znajdującego się na tablicy pamiątkowej przy Placu Lasoty 3.

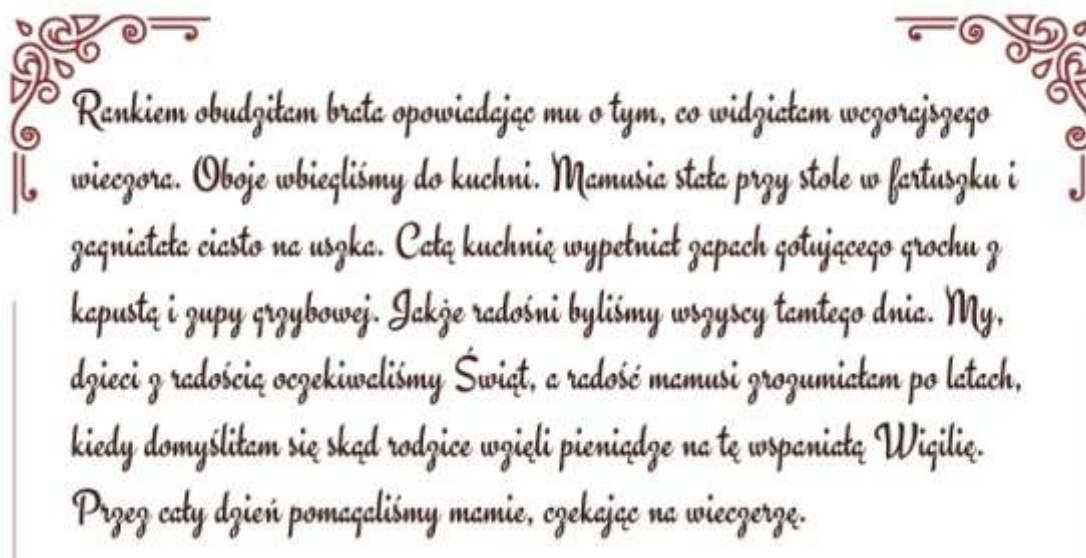
2. Litera numer 8

To przedostatnia litera nazwiska bohatera narodowego, którego pomnik znajduje się przy skwerku na Placu Lasoty.

Karta 9

Miejsce: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza

Adres: ul. Parkowa 12

Informacja historyczna:

Przy ulicy Parkowej, przy wejściu na stadion Korona, stoi dom o dość przygnębiającej historii. Rezydował w nim Gustav Beckmann, współpracownik gestapo, skazany na śmierć po wojnie. Willa Beckmana istnieje do dziś i mieści się w niej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza.

Zadanie:

1. Litera 14

To ostatnia litera słowa znajdującego się na czarnej skrzynce przy wejściu do Placówki.

Karta 10

Miejsce: Centrum Sportowe Parkowa

Adres: Parkowa 12a

Kiedy tylko zaczęło się ściemniać, mój brat stanął przy oknie i wypatrywał pierwszej gwiazdki na niebie. Razem z mamą nakryliśmy pięknie stół, nie zapominając o sianku pod bitym obrusem i dodatkowym nakryciu. Jaka wspaniała była to wieczerza! Było wiele potraw: pamiętam rybę na półmisku, grzybki marynowane, buraczki, placki i ciastka z makiem. Wieczerzę rozpoczął tatuś od wspólnej modlitwy. Pamiętam jego słowa, ale wtedy nie rozumiałam, co oznaczają. „Prosimy cię Panie, aby te mroczne czasy odeszły w zapomnienie” - powiedział na końcu. Byliśmy bardzo głodni, więc pętaszgowaliśmy wszystko z wielkim apetytem, czekając oczywiście na najważniejszą chwilę wieczoru.

Informacja historyczna:

Choć historia stadionu przy ulicy Parkowej sięga lat 30 XX wieku to jego wybudowanie wiąże się z wydarzeniami, które miały miejsce jeszcze w końcu XIX wieku. Dokładnie w 1896 roku dyrektor szkoły w Podgórzu Wojciech Bednarski zakłada park w otoczeniu istniejącego od średniowiecza kamieniołomu. Zespół boisk i strzelnic powstawał od 1927 roku.

Zadanie:

1. Litera 10

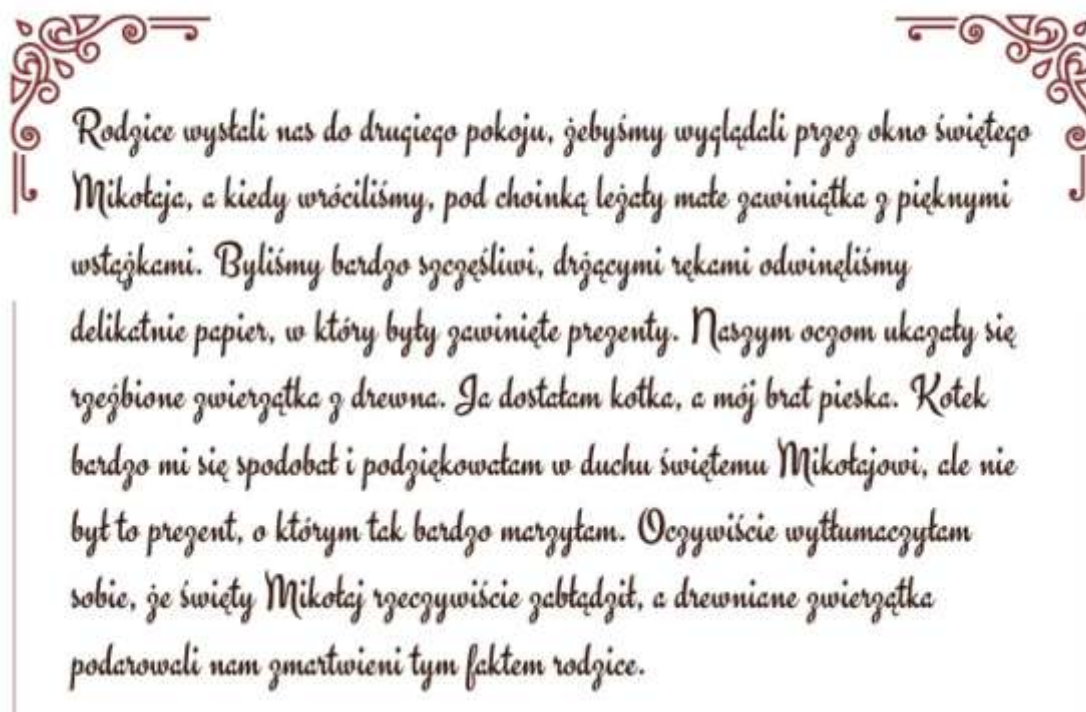
Pierwsza litera tego, co powinno się znajdować na wieży, a tego nie ma.

(Podpowiedz: pozostał po tym ślad w postaci cyferblatu.)

Karta 11

Miejsce: Wyjście ze stadionu Centrum Sportowego Parkowa

Adres: ul. Krzemionki (od parkingu na wprost wieży telewizyjnej do skrzyżowania z ul. Warneńczyka)

Informacja historyczna: Dominujący ponad krajobrazem Podgórze zespół wapiennych skał zwanych Krzemionkami osiąga w najwyższym punkcie niemal 270 m n.p.m. Oryginalna, zróżnicowana struktura geologiczna, z uskokami tektonicznymi, wąwozami i zjawiskami krasowymi, budowała od zawsze nastrój tajemniczości i malowniczości tego niezwykłego miejsca. Według jednej z wersji legendy to właśnie tu prowadził swą słynną pracownię czarnoksiężnik Jan Twardowski. W latach 1966-1968 wzniesiono na Krzemionkach nowoczesny ośrodek Telewizji Krakowskiej.

Zadanie:

1. Litera numer 18

Trzecia litera słowa, którą znajdziesz na parkomacie przed cyfrą 20.

2. Litera numer 17

Pierwsza litera imienia młodego króla, patrona ulicy.

Karta 12

Miejsce: Budynek Towarzystwa Gimnastycznego

Adres: ul. Sokolska 17

Następnego ranka, bardzo wcześnie rodzice obudzili nas i wybraliśmy się na pasterkę do kościoła św. Józefa. Z powodu godziny policyjnej pasterka została przetożona na godziny poranne. Kościół pełen był ludzi ale najczęściej wiernych gromadzono się przy bocznym ołtarzu, obok którego wisiał portret św. Judy Tadeusza. Wiele osób płakało i gorliwie się modliło do tego świętego. Dziś już wiem dlaczego. Po południu udaliśmy się do hali na jasełka, które potajemnie zorganizowali harcerze. Tu nastrój panował zupełnie inny. W sali zgromadziło się kilkaset osób, reagujących śmiechem na wiele kwestii wygłaszanych przez aktorów. Do dziś pamiętam niektóre zwrotki:

Tylko o szopce
nie mówcie nikomu,
ani służebnej
ani pani domu.
Bo gdy się zwiedzą te gbiry
z gestapa to będzie kłapa.

Na tym moje kochane dzieci, kończę opowieść o tych strasznym czasach, życząc
Wam aby święty Mikołaj nigdy nie zgubił drogi do Waszych domów.

Wasza prababcia Stefania

Informacja historyczna:

Powołane w 1891 r. Polskie Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w Podgórzu propagowało zdrowy tryb życia, starając się zmienić postrzeganie gimnastyki jako rzeczy „jeżeli nie zdrowej, to przynajmniej zbytowej i prawie zbytowej”. Sokół organizował zajęcia sportowe dla uczniów szkół ludowych i gimnazjum. Do okazałego budynku przy ul. Sokolskiej 17 zapraszał na spotkania, wieczornice, przedstawienia amatorskiego kółka teatralnego, koncerty i uroczystości narodowe. W 1913 r. zapoczątkował serię przedstawień kinematograficznych. Na seanse rozpoczynające się po godzinie 20 nie wpuszczano dzieci i młodzieży do lat 16. Filmy objęto państwową cenzurą. Sprawdzano, czy nie zawierają obrazów uznanych za nieprzyzwoite. Nadzorowi podlegało także tłumaczenie tytułów z języka obcego na polski.

Zadanie:

1. Litera numer 7

Ostatnia litera nazwy Towarzystwa Gimnastycznego.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	